

Sláva Brabec

HRBOV

Má rodná ves

/popis usedlostí a rodů/

*Střípky a zajímavosti z historie dávné
i nedávné...*

Hrbov
1942 - 2008

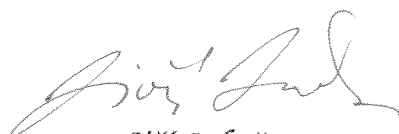

Předmluva

Sláva Brabec, rodák z Hrbova sepsal popis své rodné vesničky až na sklonku svého života. Byl těžce nemocen a ve svých vzpomínkách se ubíral právě ke své milované obci.

Je jenom zázrakem, že se tato práce, i přes řadu drobných chyb dochovala do dnešních dnů. Já jsem se k ní dostal náhodou, v roce 1996, když jsem psal článek do Polenska o Kfusáčkově hostinci v Hrbově. Pan Jaroslav Kfusáček, který zemřel, mi zapůjčil právě tuto práci o Hrbově.

Od svého dědy Josefa Lašky jsem se dozvěděl, že Sláva Brabec byl lidový „písmák“, který sbíral různou etnografickou látku nejen z Hrbova, ale i z okolí. Tato práce vznikla v roce 1942 v ústavu v Mostišti u Velkého Meziříčí.

Jiří Jakeš

9.8.2008 v Polné

Úvod

HRBOV – dědina, schovaná za kopcem, který ji dělí od města Polné – a která je nyní její městskou částí.

V obci je několik zajímavých architektonických památek. Stará kaplička sv. Vavřince byla postavená v 18. století, pravděpodobně roku 1765. Stojí pod silnicí naproti statku Kfusáčkových čp. 39, údajně rychtářského rodu. Podle sdělení je kaplička spolu s čp. 39 zapsaná v knize národních památek. Letopočet na obraze v kapličce nese letopočet 1796. Dlouhá léta až do dnešních dnů se v kapličce a pro její malý vnitřní prostor i před ní scházeli hrbovští při májových pobožnostech, a v létě i o nedělích. Kaplička neměla věžičku, ta byla se zvonkem umístěna na střeše domku čp. 14, odkud denně zaznívalo křekání – a zvoněk zastával i funkci „umíráčku.“

První zmínka o obci Hrbov se datuje pravděpodobně již v roce 1318, neboť v roce 1380 majitel panství Ptáček z Pirkštejna osvobozuje statek Dvořákových čp.35 od roboty. Avšak v pohybných letech 20.století, která nepřála velkým soukromým hospodářstvím, byla rodina Dvořáková spolu s rodinou Klusáčkových z čp.31 v roce 1952 vystěhována. Stejný osud potkal roku 1953 i majitele statku čp.15 rodinu Brabcovu. I tato rodina pocházela ze starého rodu, který je v polenské kronice uveden již v roce 1463. Také tento grunt byl majitelem panství v roce 1793 osvobozen od roboty. Jeho poslední vlastník byl po vystěhování ještě navíc vězněn a těžce pracoval v uranových dolech v Jáchymově.

V obci, ale i za humny některých statků a usedlostí stály a v některých místech ještě stojí kamenné, či železné kříže. Jsou to památky na různá údobí života, či osudové pohromy, ale i ve válkách padlé hrdiny.

Než byla v roce 1829 postavena škola čp.54 za finanční pomoci hraběte Vratislava z Mitrovic, děti se učily jen v zimě a to v soukromém domě v čp.26. V roce 1915 si však hrbovští postavili školu novou, má čp.58 a v té se děti učily ještě do nedávné doby než byla zrušena a v současnosti v ní je pouze obecní knihovna a malý výčep hrbovských hasičů. Budovu staré školy koupil rod Kohoutů, kde jeho potomci bydlí do dnešních dnů.

Píše se rok 2000, nové století – nové tisíciletí. Nová doba, nové starosti. I venkov dostává novou podobu. Stárnou a odcházejí pamětníci, stárnou domy, chátrají bývalá výstavná stavení velkých statků. Zestárla i věžička, ve které se do nedávna zvonilo. Stolice, ke které byl zvonek připevněn se začala rozpadat. Proto bylo přistoupeno ke stavbě nové kapličky.

Předseda Občanského výboru v Hrbově pan Miloslav Landa se svým návrhem na Městském úřadě v Polné uspěl, s radostí byl přijat i na Děkanském úřadě. Stavba nové kaple byla zařazena hned do následujícího roku. Pro stavbu byla vybrána zpevněná plocha za prodejnou na návsi.

Městský úřad ze svého rozpočtu věnoval 376 000Kč, Děkanský úřad 36 000Kč, Kraj Vysočina 150 000Kč a občané Hrbova a několik dárců dohromady 78 000Kč. Mohlo se tedy začít stavět. Stavební dozor nad stavbou převzal ing.Kostka ze stavebního odboru Městského úřadu. Po vybagrování a položení základů, se začal navážet materiál. Stavební práce se svými pomocníky provedl Josef horský a ten společně s pány Miloslavem Landou, Janem Němcem a Jiřím Novotným nesli hlavní zodpovědnost za stavbu. Dřevo na krov věnoval pan František Došek z čp.16, vazbu zhotovil pan Antonín Klíma z Polné-hrbovský rodák, střechu pobíjeli řemeslníci a truhláři.. Oba křížky ukoval a osadil, věž oplechoval, střechu položil a včetně okapů opatřil pan Jan Musil z hrbova. Rozvod elektřiny provedl pan Jan Němec. Vstupní dveře do kaple zhotovil podnik SAPELI Polná. Okna zhotovili a podbití provedli pánové Vladimír

Holcman, Zdeněk Peřina, Bohuslav Brabec a Jaroslav dobrovolný. Dlažbu položil pan Zdeněk Sobotka. U všech akcí jak stavebních, tak úklidových pomáhal pan Vojtěch Lán. Poslední akcí v téměř již hotové kapli bylo bílení a velký úklid a úprava terénu kolem kaple. Při mnohém pomáhaly i ženy, které nelze vyjmenovávat, aby se nechtíc na některou nezapomělo.

Za zmínku stojí i nečekané drama, kdy během stavby kaple došlo při bouři odblesku k požáru garáže a domu čp.3 rodiny Klímových. Díky nejen obětavé pomoci Hrabovských při likvidaci ohně, pomohli i při novém zastřešení domu a rodině věnovali i určitou finanční hotovost. Teprve při takovýchto nepředvídaných živelných pohromách se vidí, co dokáže lidská solidarita a nezištná pomoc.

Přiblížil se den svátku svatého Vavřince roku 2002 a dědina se připravila na svou první poutní mši svatou v této nové kapli.

Před starou kapličkou P.Zdeněk Krček, nynější polenský administrátor vzpomenu na všechny předcházející generace, které se tu scházely a nyní se s ní loučí i ti, kterým v minulých letech bývala příležitostí k setkávání se při společných modlitbách a pobožnostech.

Průvod vyšel a za zpěvu písně došel k nové kapli. Tady z úst P.Krčka zazněla jiná slova, byla to slova díky všem, kteří se o tuto novou kapli jakýmkoli způsobem zasloužili a prosba, aby nebyla jen jakousi ozdobou obce, ale aby „žila“.

Posvěcena byla budova kaple, i křížek, který má stát na obětním stole. Po skončení poutní mše bylo Hrabovskými ženami připraveno venku před kaplí pohostění. V životě farnosti tak skončil jeden pěkný den.

Nastal všední den a pokračovalo se na dokončovací pracích. Zvonek, který zazníval celá dlouhá desetiletí z věžičky domu byl sňat a zjistilo se, že je prasklý a není již tedy způsobilý k opravě a zavěšení do věže nové kaple. Díky dárcům, než se sešel rok s rokem, zvon byl ulit a čekal na své posvěcení. Terén okolo kaple byl oset trávou, věnované růže zasadila a starala se o ně paní Anna Nováková. Nový obětní stůl a rohovou skříňku se sanktuáriem zhotovil truhlář pan Jan Kunc z Věžnic, lavice Hrabovský občan pan Vladimír Holcman. Krásné mříže do oken ukoval pan Alois Fuit také z Věžnic. Za obětním Stolem v nové kapli byl na zeď zavěšen resaturovaný obraz svatého Vavřince ze staré kapličky.

Je neděle 1.června Léta Páně 2003. Ráno královéhradecký otec biskup Dominik Duka v polenském chrámu poznamenal čela křížmem stočtyřem/104/bířmovancům a odpoledne přijel do Hrbova, aby posvětil novou, již dokončenou kapli svatého Vavřince a nový zvon, který nese nápis: „Ke cti a chvále Panny Marie a svatého Vavřince – věnovali občané Hrbova

L.P.1.6.2003. "Zvon byl ulit ve zvonařské dílně Marie Tomáškové-Dytrychové v Brodčce u Prostějova. Posvěcen byl i obětní stůl a ambon.

Po přivítání otce biskupa P.Krčkem a hrbovským předsedou Občanského výboru panem M.Landou v úvodu, promluvil i polenský starosta pan Jindřich skočdopole. Slavnosti se též zúčastnil senátor pan Václav Jehlička, hejtman Kraje Vysočina pan František Dohina, starostové několika obcí, ing.Kostka s manželkou, tajemník Městského úřadu ing.Pavel Novák s manželkou a dodnes vcelku čilý nejstarší občan Hrbova 96letý pan Antonín Anděl. Písemně byli pozváni nejen všichni občané Hrbova a jejich příbuzní, ale i jejich přátelé a příznivci.

Následovala slavná mše svatá se zpěvem lidu, kterou doprovázela hasičská dechovka z Polné, vedená Jaroslavem Suchým. Litanie a vložku zazpíval chrámový sbor a svými třemi pěkně zazpívanými písničkami potěšily děti z hrbovské školy, které s nimi nacvičila paní učitelka Prokešová.

Mše svatá skončila, opět zaznělo poděkování všem, kteří při přípravě, v průběhu stavby kaple i na dokončení s ochotou pomáhali. Radostná nálada je zřetelná na mnoha tvářích. Tak jako minulý rok, bylo i tentokrát/2003/ před kaplí připraveno bohaté občerstvení. Mezitím v chodbice kaple připevňovali dva pracovníci z Brodčce zvon k zavěšení a za necelou půlhodinu se nad hlavami všech nesl jeho hlas.

Nedělní odpoledne a krásná, vpravdě historická slavnost dospěla ke svému závěru. Lidé se pomalu rozcházejí do svých domovů, mnozí odjíždějí a snad každý si z dnešního mimořádného odpoledne odnáší ve svém srdci kousek oné slavnostní nálady a dobrého pocitu, že tu žijí lidé, kteří mají k sobě blíž, než se nám kolikrát zdá.

Tak takový Hrbov byl a je...

Lída Vomlelová v Polné roku 2003

Prameny:

*Podklady Josefa Lašky z Hrbova /o průběhu stavby a dokončení kaple/
Soukromý archiv paní Marie Šimkové z Polné*

Založení obce Hrbova

Kdy byla obec založena, není známo. Byla to poddanská vesnice panství polenského. První zmínka o této vesnici pochází z roku 1318.

Dle způsobu založení této obce v hlubokém údolí, kterým protéká potůček, je zřejmé, že se jedná o vesnici staroslovanskou, stavěnou na ochranu proti větrům, velké vodě, nepřítelům a dravé zvěři. Tímto uspořádáním je jako sousední starší obce: Záborná, Skrýšov, Dobrouťov a Brzkov.

Nověji postavené obce sousední jsou: Špinov, Poděšín, Sirákov, Nížkov, Dobronín, Ždírec atd. založené havíři a kolonisty v pozdější době, stavěny byly na rovině kruhovitě, uprostřed obce s kostelíkem, nebo s kaplí.

Také místní staroslovanská jména tratí polních dosvědčují starší původ pojmenování, jak uvádím jejich jména a pověsti.

Bránka vyskytuje se na více místech v obci u bližších polí, kde vjezdy a stezky do obce byly pravděpodobně opatřeny zábranami proti vpádům lidí a zvěře.

Dlouhé louky směrem severovýchodním za obcí táhne se velký počet polních dílců úrodných polí, kde asi dříve byla luka a pastviny.

Mastník dále pak směrem severním, mající původ od hlinitých pozemků

Věčný vrch jest kopec při silnici k Nížkovu, pod ním pak menší dílce polí přidělené starousedlíkům a majetku obecního každému po kousku

Na lopatě po lopatě. Odkud asi toto pojmenování pochází.

Na severozopád pokračují pole a luka k nejvyššímu místu obce, kde je nejvyšší nadmořská výška 575 m n. m.. katastru obec tato místa označuje pojmenováním:

Vrše toto pojmenování kopce podává zřejmě starý původ proti novějšímu pojmenování kopců Vrchy.

Heřmanice z tohoto nejvyššího místa katastru klesá nadmořská výška směrem západním, sousedíc s lesy a poli brzkovskými na Heřmanicích. Jsou to pole a luka, jimž vévodí kuželovitý kopec téhož jména, patrně sopečná vyvřelina dle tvaru přesného kužele.

Na západní patě tohoto kopce vyvěrá ze studánky mocný pramen ledově studené vody, mající prý léčivý účinek, na něž upozorňoval často P. Josef Šimek, děkan v Polné, který jako známý nimrod často se u tohoto pramene osvěžoval a v době své nemoci nechával si tuto

vodu dovážet svým kočím a hajným Chlubnou. Také obvodní lékař dr. Prokeš v Polné, posílal si pro tuto vodu.

Dosud však tato voda vědecky vyzkoušena není, bude to asi pramen radioaktivní, jako je mnoha jiných na Českomoravské vysočině, zvláště na Křemešníku.

Z kopce heřmanického klesají pole do údolí téhož jména, kde končí katastr obce u mostu brzkovského na rozhraní tří obcí: Hrbova, Polné a Brzkova na louce Přisaze, nadmořská výška 450m.

Přísaha jest to velká louka, patřící kdysi hrbovským sedlákům Strnadovi a Chalupovi, nyní je však majetkem rodiny Vlčkovi z Brzkova a je opředena touto pověstí:

Asi před 250ti léty najmul si tuto louku od hrbovských sedláků Strnada a Chalupy, zarostlou křovinami, rychtář Vampola z Brzkova na pasení hříbat. Pastvě překážející křoviny postupně vysekával a získal pěknou louku, kterou si přivlastnil.

Došlo k soudům na zámku v Přibyslavi, kde Vampola dokazoval, že louku koupil a zaplatil. Vrchnostenský soud určil jednání na místě samém – na louce.

Vampola prý si dal doma do střevíců ornici ze svého pole a na louce přísahal, že stojí na svém gruntě, čímž mu byla louka přisouzena a hrbovským sedlákům zůstaly jenom neplodné podpolní břehy, zarostlé až dosud trním a hlozím.

Pro tuto přísahu neměl mýti rod Vampolů štěstí a stihal jej zlý osud, neb v každém pokolení následujícím postižen byl některý člen rodiny duševní chorobou. To jsou ovšem jenom pověsti a nevím též, zdali odůvodněné. Bohužel, poslední potomek tohoto rodu František Vampola, můj současník a kamarád z mladých let, pověstný silák a vítěz při všech venkovských zábavách, jak to tehdy bylo zvykem, podlehl před 10ti léty také této duševní chorobě a jím vymřel rod Vampolů po meči.

Bůh buď tomuto poslednímu potomku rodu Vampolova milostiv a nepočítej mu k tíži jeho silácké výkony nad námi slabšími, kdož jsme jej přechkali.

V oblasti heřmanické jsou nyní v provozu žulové lomy na štěrku, které vyrábí ve velkém rozsahu okres Jihlava pro protektorátní a okresní silnice.

Při lámání kamene a obsluze strojů jest zaměstnáno 30 – 40 dělníků, štěrk odváží se auty traktory a povozy koňskými.

Směrem jihovýchodním, rozděluje hranici obce potok skrejšovský, pramenící na vodním předělu na pozemcích obce Stáje a tekoucí do obce Janovic, Skrýšova, Hrbova k Věžnicím dále pak říčkou Šlapánkou k Německému Brodu, kde se vlévá do řeky Sázavy.

Od Heřmanic, proti proudu tohoto potoka, směrem jižním, označeny jsou pole a luka:

Podemlým dále pak směrem východním pole a luka, pak dále v zátokách a **Nademlým**, pole kolem památné borovice statku Brabcova, **U borovice**.

U lípy /Katzenberg/ za údolním potůčkem, který se vlévá kolmo do potoka skrejšovského, pod novým rybníkem Brabcovým.

Týmž směrem lesy, které pokračují k severu jmény: **Končiny**, **Pekelníka**, **Doubrava**, **Obůrka**, **Peštálka**

U kříže

Na severozopád od obce pole, lesy a palouky lesní mezi pozemky Františka Křusáčka a Jana Doška stojí v těchto místech na mezi 150m od lesa kámen, otesaný, asi 1m vysoký, na němž je vytesán kříž a v pravém rohu jakýsi listnatý strom.

Dle pověsti, soused Křusáček, kácej v těchto místech dříví, chytil okolo běžící sele divoké a byl rozsápán jeho matkou, divokou bachyní.

Dle informací jiných, je prý to kámen, označující hranici panství řádu německých rytířů, někdejších držitelů panství polenského.

Lesy

Lesy tvoří hraniční kruh kolem celé obce nepřetržitě a jsou to ponejvíce lesy smíšené, kde převládá smrk. Jsou to lesy selské a obecní, které od východu k západu přecházejí do velkého lesního komplexu různých obcí a to: Poděšinských, špinovských, nížkovských, brzkovských, olešenských, bukovských, táhnoucích se až k Příbyslavi.

V těchto lesích se velmi snadno zbloudí, poněvadž zaujímají velkou plochu a jsou protkány nesčetnými cestami jako bludiště.

Mnoho lidí již za zimního počasí v těchto smutných končinách zahynulo, neb byli proháněni různými strašidly, neb hejkaly, jak se nám v dětství vyprávělo.

Tyto lesy jsou bohaty lesním ovocem, borůvkami, jahodami, brusinkami a množstvím hub všech druhů.

Ve středu těchto lesů, na katastru obce brzkovské pod rybníkem mastnickým v hlubokém lesním úvalu, je několik lesních studánek- největší z nich je **Židovka**.

Ve středověku, při pronásledování židů, narodilo se u té studánky židovce dítě, která zde hledala úkryt a s dítětem zde zahynula.

Je to místo ponuré a smutné v hloubi lesa vysokého, kde uprostřed kapradin vyvěrá potok z těchto studánek, ubírající se svou křiklatou cestou lukami a lesy k západu, sbíraje další prameny a jako potok jablonský vlévá se do řeky Sázavy pod Příbyslavi.

Rybníky

Větších rybníků u obce není, dosud jsou zachovány menší obecní a selské rybníčky a to: **Obecní, Míhalů, Strnadů a Landů**.

Jsou to rybníčky obecní, sloužící jako vodní nádrže pro případ požáru. Jsou však také vhodné pro chov ryb. Mnoho rybníků dle zbytků starých hrází bylo zrušeno a zůstávají jenom 1-2 rybníčky u větších statků na lukách, kde protékají potůčky.

Z větších rybníků jest to rybník **Baba**, dosud zachovalý, patřící k mlýnu, z něhož je mlýnský náhon napájen.

Ze zaniklých větších rybníků byl jeden pod dvorem hrbovským /nyní mlýnem/, tohoto času louka Dvořákova, pod mostem hrbovským, která je označena v mapě **Pod starou šibenicí**. Na hranicích obce záborské byl rybník **Lahvička**, panský to rybník, jako předem označený a další, též panský, při silnici ke Špinovu, nyní majetek pana Perníčky z Bukové. Tento kdysi panský rybník byl dán výměnou za zabrané lesy /panský les/ sedlákům Kuncovi, Fajtovi a Jarošovi z Horní Věžnice, kteří jej prodali panu Perníčkovi a jest nyní loukou. Z menších selských rybníků se dosud zachoval též rybník **Borovice** při statku Brabcově, kde v poslední době bylo bohužel několik rybníků zrušeno a to: **Nový, Fajfka a Dlouhý**.

Povaha obce

Jest to obec čistě rázu zemědělského, má dle posledního sčítání 360 obyvatel, vesměs římskokatolického vyznání, české národnosti. V obci jest škola, do roku 1941 dvojtřídní, nyní jednotřídní pro nedostatek žáků, z nichž mnoho navštěvuje hlavní školu v Polné. Uprostřed obce jest stará kaplička, zasvěcená sv. vavřinci. Kolem kapličky stojí v těsné blízkosti staré dva stromy – 2 lípy a kaštan jírovec, zasazené na toto místo na památku narození prince Rudolfa.

V obci je hasičský sbor od roku 1903, kumpelička, 2 kováři, 1 strojník, 1 kolář, 1 obchodník, 1 hostinec, 1 mlýn a 1 vodní píla. do obce byl v roce 1925 připojen elektrický proud a telefon bude zřízen pravděpodobně v roce 1942.

Obec jest vlastníkem žulového lomu – kámen hrubozrnná žula, je výborným stavebním materiálem a od 1.11.1940 pronajala obec výhodně tento lom okresu Jihlava.

Dále je obec vlastníkem polního a lesního hospodářství. Pole a luka jsou pronajata menším zemědělcům, lesní hospodářství se v obci zvětšuje a zlepšuje.

Obec jest podílníkem Lesního družstva v Polné, které tvoří 13 obcí. Čistý zisk tohoto družstva se rozděluje obcím dle bilančních výsledků, každoročně na úpravu obcí a zalesňování. Jsou to částky zvláště pozoruhodné v posledních letech.

Tyto mimořádné důchody z lesního spolumajetku a obecního lomu budou mít velký vliv na úpravu obce.

Chudinství Chudých lidí nebo dětí obec tohoto času nemá a obecní domek pro chudé o 3 místnostech jest prázdný. Přechodně jej používá za přístřeší chromý hlídač lomu okresního.

Složení půdy Jest ponejvíce prahorní žula a rula, jichž zvětráním utvořila se hlinito-písčité půda lehce obdělátná. Půda jest vesměs chudá vápnem a přesycena železem.

Založením vodního družstva byla mokrá pole i luka odvodněna a pro zbývající mokré pozemky a regulaci potoka, probíhajícího obcí, utvořeno je druhé vodní družstvo.

Racionální hospodářství v tomto horském kraji smazalo chudobu, která měla zde donedávna svůj domov a zvýšilo životní úroveň všeho obyvatelstva mírou pozoruhodnou.

Ovocné stromy Ovocné stromy bylo v posledních 25ti letech hodně vysazováno, bohužel kruté zimy v letech 1920-30, 1940 a 1941, zmařily nadějně zahrady a stromoradi. Budeme však znovu sázet.

Hospodářské plodiny Hlavní plodiny nejvíce pěstované jsou: žito, něco pšenice, ječmen, oves, brambory a jetel. Luka se stále zlepšují a tím i chov dobytka.

Brambory Bramborářství vykazuje zejména v poslední době mimořádně příznivé výsledky, hlavně v pěstování sadby bramborové pro oblasti degenerační, kde se musí sadba často měnit.

Popis usedlostí

Čp.1 Mlýn

Dle seznamu z roku 1380 byl nynější mlýn dvorem panství polenského. Také tehdy byl již v Hrbově mlýn, o něco níže pod loukou Dvořákovou, která tehdy byla panským rybníkem. Pod tímto rybníkem stával původně dřevěný mlýnem. Pod zbytkem hráze patrně je dosud místo po starém mlýnu, který pravděpodobně voda odnesla a později byl založen mlýn kde dosud existuje.

Dle záznamu z roku 1838 patřil tento novější mlýn Antonínu Strnadovi, jehož potomci dosud žijí v Příbyslavi a jeden pravnuček jest mlýnářem v tomto městě u firmy Amylon. Z rukou rodiny Strnadovi přešel mlýn prodejem na mlýnáře Pytlíka a kolem roku 1890 koupil jej Václav Dobrovolný z České Jablonné a dosud jeho žijícím nástupcem je jeho syn František Dobrovolný a nyní od roku 1940 jeho následník Václav. Nyní se mele v tomto mlýně jenom šrot.

Čp.2 u Karlů

Klíma František, jeho další nástupce Petr Urban, nyní Josef Urban. Bratr nynějšího hospodáře padl v roce 1915 ve válce. Byl to Petr Urban stár 20ti roků.

Čp.3 u Štěpánků

Brabec Josef, čtvrtláník. Tento čtvrtlán byl dán věnem jednomu synu rodu Brabcova z čp.15. Později majitel Brabec Jan prodal tuto živnost kolem r.1890 a odstěhoval se na větší statek do Bukové.

Větší část pozemků, odštěpených od gruntu Brabcova, bylo opět získáno pro mateřský statek. Domek s několika menšími pozemky koupil Jan Klíma, jeho nástupce je Antonín Klíma a nyní syn téhož Antonín, hospodaří a provozuje řemeslo kolářské od r.1939.

Čp.4 u Matějků

Hausvátor Bartoloměj, později Klíma Jan, Klíma Antonín, který později s otcem přestěhoval se na Štěpánkovo a prodal Kohoutovi, který zastával úřad ponocného a strážníka. Proto

říká se tam od té doby u Policajtů. Nynější majitel František Kohout právě předává tuto chaloupku svému synu Josefu Kohoutovi.

Čp.5 u Koubků

Laška Vojtěch z rodu a statku Matouškova, později přiřazen se do této chaloupky Krézl Tomáš z č.32, zaměstnán jako tesař, který se stal později mistrem tesařským a provozoval stavby v dalekém okolí na Štocku, Chotěbořsku a Přibyslavsku. Když postavil si roku 1899 vodní pilu pode mlýnem, přestěhoval se na tuto a svoji dřívější chaloupku nově přestavěnou dal své dceři Josefě, která se provdala za Josefa Vomelu z č.22. Nynější hospodář Josef varhaník z Jamného.

Čp.6 u Pazderů

Pařík Jan, potomek z rodu Paříkova z č.39/u Jakšů/. Tento rod přesídlil roku 1928 do Antonínova Dolu u štoků, pole byla rozprodána ve dražbě a domek koupil Petr jaroš, kameník.

Čp.7 u Kantorů

Urban Jan, korporál u c.k. rakouského vojska, který se po ukončení vojenské služby po 12ti letech ujal úřadu učitelského v hrbově. Počátky vyučování byly hodně primitivní, každé dítě muselo si přinést s sebou do světničky vyučovací prkénko a špalíček na sezení. Odtud povstal přídomek u Kantorů. Pozdější majitel Jan Novák a nyní antonín Pospíchal.

Čp.8 u Marjánu

Dvořák Josef z rodu Dvořákova č.35, dále přiřazením získal tento čtvrtlán František Novák z č.23, který provdal dceru Marii za Jana Panáčka z Dobroutova, nynějšího hospodáře.

Čp.9 u Vondráku

Havlíček Václav, později Havlíček Petr, Havlíček František, který prodal domek Josefu Paříkovi z č.13, nynější majitel jeho syn Jakub Pařík.

Čp.10 u Hajnů

Kohout Leopold, dále Pařík Josef, předal dceři Marii, provdané za Blažeje Homolu z Arnolce, který padl v roce 1916. Vdova provdala se za Metoděje Čadu, rovněž z Arnolce.

Čp.11 u Bernardů

Bernard Vojtěch, později provdána dcera za Josefa Bořila, zedníka z Brzkova, provdal opět dceru za Josefa Jaroše ze Sirákova a hospodář tu dosud.

Čp.12 u Zedníků

Dvořák František z rodu č.35, další Pařík Josef, Zavadil Petr z Dobroučova. Jeho syn Jan prodal pole v dražbě r.1928 a odstěhoval se do Proseče u Hlinska. Domek koupil později v roce 1939 Hrad Václav z Jersína, tovární dělník.

Čp.13 u Krejčů /za potokem/

Pařík Josef, z rodu č.39, další pařík Jan, pověstný muzikant bez not, z dob našich otců, jehož flíhorna dobývala si vavřínu v širém okolí. Tento poslední muzikant hrbovské kapely předal živnost nejmladší dceři Magdaleně, která se provdala za Jana Anděla ze Záborné a dosud hospodaří, bez svého otce, který zemřel před dvaceti lety. Proč byl ten poslední „kapelmistr“ hrbovský spřízněn a zkmotřen s celou vesnicí, je pro mne záhadou a nemohu se toho dopátrati. Snad proto, že měl mnoho dětí a pro každé vyhledal nového kmotra.

Čp.14 u Zvoníků

Pařík Ondřej, další větev Brabec Jan, patrně z přízně rodu Brabcova. Syn Jan prodal pozemky r.1933 v dražbě a domek, na němž je dosud zvonička, koupil Antonín Šimek z Nadějova a Jan Brabec koupil si usedlost v Dolním Městě u Lipnice.

Čp.15 u Brabců

Zde bývala svobodnická rychta a Brabcovi jsou dle uchovaných rodových dokladů starý selský rod obdařený mnoha privilegii. Další následníci tohoto rodu mohou připsat ku svým pamětem slova Sládkova: „Přec starší jsme a budeme, než rody knížecí.“

Čp.16 u Došků

Došek Jan, jehož nástupci dědičného statku rovněž jsou všichni znamenáni křestním jménem Jan. Nynější hospodář převzal statek od svých rodičů v roce 1941. Je to též starý rod selský, dokladu však nemá. Doškové byli vždy dobrými hospodáři, veselé povahy. V době konstituce roku 1848, kdy sedlákům vrácena byla svoboda, oslavovalo několik hrbovských sousedů svobodu honem na zajíce s nepříjemným zakončením, jak o tom svědčí tyto dosud zachovalé veršičky: *Za brabcovejma humnama*

Střelil Došek Urbana

Dvě kuličky pět broků

Zajelo mu do boku

Nebylo to však tuze zlé zranění, vyléčilo se to tehdy obvyklým obkladem alkoholu uvnitř i zevně.

Čp.17 u Matoušků

Laška Jakob, Laška Petr, který jsa bezdětný, velký grunt prodal a zbytek s budovami prodal Laškovi Janu, který dosud byl držitelem č.18. Jeho syn Vojtěch předal roku 1926 živnost nynějšímu hospodáři Josefu Laškovi. Bratr Petra Lašky býval řídícím a učitelem

v Záborné, později na německobrodsku. Jeho syn byl generálním vyslancem ve Švýcarsku a druhý mladší syn je traťmistrem v Německém Brodě.

Čp.18 u Jandů

V této chaloupce žila též rodina Lašků, jak bylo uvedeno při čísle 17. Při odstěhování se do sousedního domu koupil č.18 u Jandů, František Laška, tesař narozený v č.5, který předal domek svoji dceři, asi před 25ti léty. Přiznal se Rudolf Pytlík z Arnolce, zemřel v roce 1941. Nyní hospodaří jeho syn Josef.

Čp.19 u Urbanů

Urban Jakob, který velkou část pozemků rozprodal a zbývající čtvrtlák nabyl sňatkem s jeho dcerou Foltá Tomáš, dále syn Tomáš a nyní Karel Foltá. Foltové mají původ ze Záborné, děda nynějšího hospodáře narodil se u Strnadů a jeho otec pocházel ze Záborné z foltovy rodiny.

Čp.20 u Vojtišků

Šimek Matěj, Šimek František, předal živnost dceři provdané za Františkou Dočekalou ze Špinova. Nynější majitel František Dočekal mladší, zabývá se též obchodem a zednictvím.

Čp.21 u Tichejch

Dvořák František, další Dvořák Jan, jehož syn Jan část pozemků odprodal a zbytek s budovami směnil s Filipem Havlíčkem. Tichýho grunt byl v Hrbově nejlepší co do jakosti pozemků. Dnes je to menší selská živnost a hospodaří zde Josef Havlíček, dosud svobodný.

Čp.22 u Vomelů

Vomela Jan, Vomela Vincenc, nyní Vomela Antonín. Je to střední selský statek s delším rodokmenem.

Čp.23 u Režnů

Novák Jan, Novák Petr, jemuž padl syn Petr ve válce v Itálii r.1915. Tomu jedinému synu postavil pomníček za statkem na křižovatce cest. Živnosti se ujal jeho bratranec Antonín Novák z č.8, který si vzal sestru po padlém nešťastném mladíku. V tomto domě č.23, narodil se výměnkářům Novákovým ještě v posledních letech syn, jehož příchod na svět nebyl příliš vítán. Z nevyzpytatelné Božské moudrosti, vzdor všem ústrkům a strádáním, hoch přece vyrostl a nastoupil ve 14ti letech u sestry mého děda u Neumanů ve Skryšově jako pasák. Sloužil u Neumanů až do vojenské služby, kterou nastoupil u jízdy a stal se sluhou majora šlechtice.

Po odchodu do výslužby vzal si major Nováka na své statky na Moravě za šafáře a jsa bezdětný, odkázal mu malé dědictví za věrné služby. Tento Novák během let jako bystrý a opatrný hospodář najmul několik dvorů a jeho velmi četná rodina založila po Čechách a

Moravě mnoho průmyslových podniků a vzorných hospodářství. Je zajímavé, že vnukové tohoto Nováka přísluší dosud do Hrbova a nežádají právo domovské v místech svého dlouholetého pobytu.

Jedna větev Nováka je spřízněna s rodinou Kutchanovou, známou svoji zámožností v zemědělských kruzích moravských. Druhá větev vlastní strojní cihelnu ve Vysokém Mýtě a statek v Uhersku u Pardubic. Gracián Novák z třetí větve má najmutý velkostatek Maleč u Chotěboře.

Čp.24 u Kadliců

Bruckner František, Bruckner Jan, dále přichází prodejem na Petra Lašku z č.17, nyní Štefáček František z Českého Šicendorfu. Bruckner Jan byl tkalcem a jeho manželka byla obdařena moudrostí v pomáhání při neduzích zvířat a též lidí, které nakuřovala. Smrteľným nepříteľem této moudré ženy byl náš současník Martin Fišar, hajný a pytlák, který jednou při stavbě u Vomelů, předstíraje těžký úraz, nechal si touto ženou napravovati vyraženou ruku a podvedl ji zbusobem neuvěřitelným.

Čp.25 u Šmerousů

Mettal Jan, Zvolánek Jan, kovář, později Šmerous Josef, nyní jeho syn Jan. Tato chaloupka, kdysi výměnkářský domek domu Režnova, stále se zvětšovala a nyní je to výstavní živnost o 30ti měřácích. Bratr nynějšího hospodáře padl též ve válce r.1916 a jmenoval se Antonín Šmirous a byl stár 18ti let.

Čp.26 u Zedníčků

Klíma Josef, Smejkal Jakub, nyní jeho syn Smejkal Jan. Jakub Smejkal byl rodák ze Záborné a zahynul ve válce. Pohřben je ve Velké Kanýži, jižní Uhry.

Čp.27 u Michalů

Krčál Jan, další nástupce Prukner Petr z č.24 se přizemil do této chaloupky. Jeho syn, též Petr sloužil 12 let u vojska a zúčastnil se války r.1866 u Hradce Králové jako kyrysar. Nástupce jeho, syn Jan, který zemřel r.1918 následkem válečných útrap. Též jeho syn Josef padl v r.1916 ve válce. Nynější držitel Josef Štohanzl, který se přizemil a rodákem je z Horní Věžnice.

Čp.28 u Bernatů

Petrík Jan, Bernard František ze Záborné, Bernard Jan, syn předešlého zemřel ženat v Praze r.1892 po těžké operaci mozku. Vdova provdala se za Jana Foltu z č.19, který živnost r.1900 prodal Josefu Fruhbauerovi a odstěhoval se do Přibyslavi. Nyní hospodaří na této čtvrti František Šorf ze Špinova, manžel dcery Fruhbauerové. Z této živnosti narodil se Jan Bechyně, velkokupec v Přibyslavi, který byl nevlastním bratrem již uvedeného Jana Bernarta, který se proslavil ve válkách proti Košutovi v Uhrách a jehož neuvěřitelná válečná dobrodružství, jak o nich vykládal, byla vhodnou látkou pro žurnalisty.

Aspoň jednu pohádku z jeho válečného života, kterým pevně věřil, že jsou pravdivé, zde zaznamenávám.

Když v roce 1848 táhl gefreiter Bernart od dělostřelců proti Košutovi, zachránil císaře Františka Josefa od smrti otrávením tím, že mu urazil od úst putnu s otrávenou vodou, která mu byla podána k napití. Vodu z této putny nalil Bernart psu do huby a ten okamžitě zcepeněl. Císař poděkoval Bernartovi slovem – brávo Bernart, až budeš ve Vídni, přijď ke mně do „Burgu“. Bernart na to zapoměl a když jednou po ukončení rebelie v Uhrách šel okolo purkvy ve Vídni, křičí na něho z okna císař- pojd' dál Bernarte!

Když přišel nahoru, kolébala Alžběta prince Rudolfa a Bernat jí byl představen. Císař nařídil Alžbětě, aby vařila kávu a než se tak stalo, kolébal Rudolfa Bernat a vykládal s císařem o té uherské rebelii.

Tento hrbovský hrdina byl též polovičním doktorem, léčil lidi a němé tváře. Také dovedl zacházet s lidmi, postiženými šílenstvím a dovážel je do pražských ústavů.

Čp.29 v Kfusáčkově chalupě

Brabec Martin, Havlíček Jan z čísla 43 přiznal se do této živnosti. Neměl synů a tak přešla tato čtvrtka do rukou židovských, později koupena byla Bohuslavem Běhalem ze Stáje, který po dvouletém manželství zemřel na tuberkulosu plicní. Vdova, rozená Brychtová z Nadějova, provdala se znovu za Jana Peřinu z Janovic, nyní hospodaří jeho syn Josef.

Čp.30 u Kfusáčků

Kfusáček Jan, další Kfusáček František, nástupce syn František, který předal živnost r.1941, synu též Františkovi. Je to též starý selský rod, několik století držící grunt v původní velikosti nepřetržitě. Tento rod je spřízněn s celou vesnicí, z tohoto rodu vyšel také ředitel škol ve Žďáře Petr Kfusáček.

Čp.31 u Bořků

Singer Josef, jehož syn Antonín část polí prodal a zbytek koupil Albín Starý, náš učitel, pro dobu své pense, kterou mnoho neužil. Zemřel za rok po svém pensionování v tomto domě r.1897. Tento dům získal koupí Václav Vomela, kovář, rodák z č.42, nyní jeho syn Antonín, také kovář.

Čp.32 u Tesařů

Kreisl Tomáš, který provdal na tuto chalupu dceru za Jana Dočekala z Volešné. Nastoupila opět dcera a provdala se za Jana Svobodu z Matějova, který dosud hospodaří. Z této chaloupky vyrůstali zbožní lidé, vúdčové procesí a zpěváci při pohřbech. Posledním byl Jan Dočekal/zemřel 1940/ jako výměnkář.

Čp.33 u Kopečků

Pařík František, Brabec Tomáš z č.14, další majitel syn Tomáš kovář, nyní syn Bohumil Brabec, také kovář.

Čp.34 u Pejchalů

Honza Tomáš, nástupkyně dcera provdaná za Josefa Košťála z Březí u Nového Veselí. Košťál zemřel, zanechav 2 dcery. Vdova se provdala za Františka Němce z Olešné, nyní hospodaří syn Josef Němec.

Čp.35 u Dvořáků

Dvořák Václav r.1380 a další jeho dědicové až do dnešního dne, většina křestním jménem František. Uchovány jsou staré darovací listiny, podobné Brabcovým, o něco však starší, jenom s tím rozdílem, že u Brabců je jmenován původně Šimon z Hrbova, u Dvořáků Václav Dvořák z Hrbova. Pozdější klauzule německy psané jsou u obou rodů přibližně stejné. Také darovací listiny jsou si podobné. Na štítě v průčelí tohoto domu je rukou neumělou zhotoven plastický obraz sv.Heleny s křížem na rameně. Tím je snad znázorněno, že každý z nás má nésti trpělivě svůj kříž, který mu bůh určil.

Čp.36 u Tadoušů

Dvořák Tadeáš, Dvořák Jan, Dvořák Josef, nyní Dvořák Antonín, jeho manželka rozená Bečková ze Záborné. Tadoušové bývali staří písmáci, děda nynějšího hospodáře pamatoval přesně počasí všech let od svého mládí a historii domácích rodů i z obcí sousedních přednášel bezvadně. Škoda, že své paměti nenapsal. Zabýval se mimo hospodářství výrobou úlů klátů, vydlabaných v tlustých kladách a též výrobou neciček pro hospodíně k zadělávání těsta. Původní Tadeáš byl rodák z č.35. Dobří hospodáři přikupováním pozemků mají dnes pěknou živnost.

Čp.37 u Paříků

Pařík Šimon postavil domek na mokřím místě před statkem Jakšovým, odkud byl jeho druhorozený syn podělen polnostmi a zařídil hospodářství v novém domku, kterému se dosud říká na louži. Nástupce Pařík Jan také z č.39, dnes hospodaří jeho dcera, ovdovělá Kateřina Klementová. Zemřelý František Klement byl rodákem z Brzkova.

Čp.38 u Polnických

Urban Martin, Holcman František z Polničky, dcera jeho provdala se za Matěje Coufala ze Záborné. Coufal Matěj tragicky zahynul r.1904 v obecním lomu, vdova prodala chaloupku E.Turkovi z Vatin, nehodnému to člověku, který za krátký pobyt v obci napáchal mnoho mrzutostí. Od Turka koupil dále Antonín Kohout z č.4, který po vyhoření opustil toto nevhodné místo a postavil nový domek uprostřed obce u silnice proti statku Brabcovu. Nyní na tomto novém čísle 38 hospodaří vdova po Antonínu Kohoutovi.

Čp.39 u Jakšů

Pařík František, rychtář, jezdec na koni, často se vynášel jezdeckým uměním. Jednou přijel na koni do Polné, zajel k hostinci u Kuchyňských/u Černého orla/ až do šenkovny na koni, napil se a při zpáteční cestě z hospody, srazil si vaz o nízké dveře. Další nástupci též jména Františkové. Poslední z nich zemřel po válečných útrapách r.1917. Strýc tohoto posledního Františka Paříka, Josef Pařík, rodák z tohoto domu, je velkokupcem a vináříkem v Německém Brodě. Vdova po Františku Paříkovi, rozená Augustinová z Nových dvorů, provdala se za Josefa Klusáčka z č.30. Na štítě tohoto domu je zhotoven rukou nemistrovskou plastický obraz sv.Floriána s konví v ruce.

Čp.40 u Basařů

Urban František, dále jeho syn Urban Jan, ponocný. Byl to náramně vysoký člověk, všeobecně zvaný „dlouhý Honza“, byl dobrým ponocným. Noční hodiny vytruboval také na velmi dlouhém volském rohu. Zemřel bezdětný, chaloupku po něm koupil Josef Urban.

Čp.41 u Strnadů

Folta Tomáš ze Záborné, který si rád poseděl v hospodě, tenkrát byla v č.23 u Řežnů. Když jednou v zimě vypukl v Hrbově požár, běžel z hospody k požáru, nevysvětlitelným způsobem však spadl do hlubokého úvozu za statkem Němcovým a smrtelně se zranil. Následoval Jan Folta, dále Josef Folta, který také podlehl válečným útrapám a zemřel po válce. Nyní hospodaří jeho syn Jan Folta.

Čp.42 u Chalupů

Chalupa Tomáš, syn jeho Tomáš, který zemřel v mladém věku svobodný. Grunt byl příbuznými zčásti rozprodán, zbytek koupil Vomela Josef z č.14, nyní jeho syn Vomela Josef.

Čp.43 u Havlíčků

Havlíček Filip, bývalý učitel, následuje syn Filip, který směnil toto hospodářství s Janem Dvořákem z č.21. Nyní syn Josef, dosud svobodný. Druhý syn Karel Havlíček je u četnictva.

Čp.44 u Činčerů

Šmiraus Jakob, jehož syn koupil č.25 a chaloupku č.44 koupil krejčí Činčera Václav z Polné. Dcera jeho provdala se na tuto chaloupku za Jana Zavadila z Dobrouтова. Nyní je majetkem Františka Chytala, dělníka od té doby, co se zavadil přestěhoval do č.12

Čp.45 obecní domek Pastouška

Od roku 1940 neobydlen, poslední zemřela Antonie Sigrová a její bratr Polívka Josef zemřel r.1940. Bydlí tam přechodně hlídač lomu.

Čp.46 u Štěpánků

Brabec František, syn téhož František, o živnost se připravil špatným hospodářstvím. Přišla do prodeje před 40ti léty a byla koupena Josefem Urbanem z č.40.

Čp.47 u Bártů

Chalupa Ondřej- Vavroušek František- Novák Jan – Novák Petr, nynější vlastník, který je obecním strážníkem.

Čp.48 u Chaloupeckých

Brabec Matěj, byl to dle všeho rodák z gruntu Brabcova, jemuž byla postavena chalupa, pro přídomek u chaloupeckých, další jeho syn Martin Brabec – Jan Brabec zemřel ve válce 1916. Nyní jeho syn Brabec Jan.

Čp.49 u Kantůrků

Fruhnbauer Josef, jehož předchůdce byl pravděpodobně též kantorem. Když se Fruhbauer přestěhoval do č.28, kde je dnes jeho dcera, provdána Šorfová, koupil č.49 Martin Fišar, rodák z Horní Věžnice. Byl to člověk veselého srdce, povahy však lehkomyslné. Lehko žijící od pytláctví apod. Syn jeho Rudolf padl v Rusku 1914. Mladší syn Josef prodal domek r.1926 a odstěhoval se do Lipiny. Nynější majitel Jan Chalupa obuvník.

Čp.50 u Vojáků

Toto číslo bývalo obecním domkem, bydlel tam obecní slouha, který měl za povinnost pásť obecní stádo a dávat rekruta ze svých synů, střídavě s obcí Dobroutovem.

Když pasení dobytka obecním sluhou zaniklo a nastala všeobecná branná povinnost, vyučil se jeden potomek obuvníkem a přitom dědictvím přecházel původní deputátní přiděl obecních polí na nájem, až do dnešního dne tato zvyklost trvá a nynější majitel domku Josef Smutný nemá ani míru vlastního pozemku. Je též ponocným. Poslední slouha jmenoval se Šimek František.

Čp.51 u Krejčů

Klusáček Petr, Klusáček František, Klusáček Jaroslav. V tomto domě je nyní hospoda, býval to rod muzikantů, kteří se též zabývali řemeslem krejčovským. Otec nynějšího hostinského žije dosud na výměnku a jako dobrý šenkýř, znalý svého povolání, domohl se značného majetku, rozšířil svoje polní hospodářství, které je nyní hlavním povoláním dnešního majitele. Hrbovská hospoda však již nemá toho jména jako kdysi, je to také tím, že vymizel alkoholový mor, který před léty přinášel hospodám zlato. Dnešní mládež i v Hrbově hledí si jiných zábav, jako jsou divadla, biografy a různé sporty a hospody nevyhledávají.

Čp.52 u Martínků

Chalupa Martin, po němž následuje Matěj Horáček, také slavný muzikant na fflgihornu. Tento chlapiík měl svůj nástroj tak oblíben, že když právě nebyla veřejná produkce jeho kapely, vyhrával celé letní nedělní odpoledne sám sobě na zahrádce před okny, kde jediným posluchačem byla jeho hudebně nadaná manželka, plna zvědavých otázek. K přednášeným fflgihornou skladbám se všetečnými otázkami: Mates to je kalup?

Mates to je Tajč?

Inu, byla to holt ženská!

Po Horáčkoví koupil domek Pařík František, býval též hajným a zemřel v mladém věku. Vdova provdala se za Jana Lašku, s kterým dosud žije na výměnku u syna z prvního manželství Františka Paříka, nynějšího starosty obce.

Čp.53 u Podrázků

Bernard Vavřinec, Laška Jan, dcera tohoto Lašky provdala se za nynějšího držitele Františka Holcmana ze Sirákova. Tento domek je pod hrází rybníka Michalového.

Čp.54 Stará škola

Tato škola byla přestavěna kolem let osmdesátých minulého století, za panování an této škole našeho učitele Albína Starého. Při tehdejší bídě učitelské, musela se kantorina řídit jenom jednou rukou, proto musel každý člen tohoto stavu, si přivídlávat něco mimo školu. Proto si zařídil při hrbovské škole starý učitel v prvé řadě dostatečné chlévy a stodolu.

Vlastní učebna se však postavila na mokru a nevyhovovala v pozdějších letech. Ku stavbě nové školy bylo přikročeno r.1914 a dokončena byla po válce r.1919 nákladem 120.000K, Z veřejných prostředků dostala obec jenom 5.000K,

Vracím se k našemu učiteli Albínu Starému s milou vzpomínkou. Byl to na své skromné vzdělání dobrý učitel, přísný na své žáky a sám pamatuji na hezkých pár pohlavků, utržených za sánkování a klouzání na ledě. Kdyby tak dnes vstal tento dobrý kantor a viděl obracet se mládež obého pohlaví v kozla v trenýrkách, vlasy by mu na hlavě vstávaly, ač jich neměl mnoho. Byl to člověk velmi zbožný a někdy také přestřeloval v pobožnosti, když vracel se v neděli odpoledne od Culků, hluboce se skláněl ku kostelu před okny děkanství, aby byl pozorován, což ještě dnes pamatuje náš Msgr., který tenkrát v Polné byl kaplanem. Ty křivdy na mě spáchané jsem mu dávno odpustil a dnes říkám, škoda každé rány, která chyběla. Po Albínu Starém nastoupil řidící Antonín Beneš, po něm Rudolf Kadeřábek, dále učitel Balcar, Slepíčka, Josef Jahoda a nyní Školník Otto. Řidící Balcar učil poslední na staré škole.

Čp.55 Křusáčková chalupa

Tato chaloupka byla postavena Křusáčkem z č.30 pro dceru, provdanou za Jana Chalupu. Syn Jan prodal tuto menší usedlost Janu Novotnému z české Jablonné. Po jeho předčasné smrti provdala se manželka za Jana Křimu z č.3, nyní hospodaří syn z prvního manželství Jan Novotný, tesař.

Čp.56 na Pile

Bylo již psáno, že tuto vodní pilu postavil Tomáš Krézl, mistr tesařský. Nynější majitel jeho syn Jan zabývá se pílařstvím a menším hospodářstvím.

Čp.57 Nová škola

Nová škola s parkem, zahradou a velkým cvičišťem byla postavena, jak již bylo podotknuto, v letech poválečných. V této škole je umístěna též obecní kancelář a spořitelní a záložní spolek Kampelička.

Čp.58 deputátní domek Jana Foltý z č.41

Čp.59 stará cihelna Křusáčkova z č.30

Čp.60 nový domek Jana Pospíchala, postavený v r.1940

Čp.61 deputátní domek Karla Dvořáka z č.35, postavený r.1935

Čp.62 deputátní domek Františka Křusáčka, postavený r.1941

Tím uzavírám popis mé rodné vesničky.

Sláva Brabec
V Hrbově v březnu 1942